

Forfatter: Worm, Jacob

Titel: HOROLOGIUM REGIUM

Citation: Worm, Jacob: "HOROLOGIUM REGIUM", i Worm, Jacob: . - [1968], udg. af ERIK SØNDERHOLM , [1968]-1994, s. 170. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-worm01val-shoot-workid82631/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: . - [1968]

171 1 HOROLOGIUM REGIUM
 ELLER

- 3 Retferdige og Gudfrygtige *Kongers* Seyerverck, daglig at
Hafve Hos dem, icke i Lommen, men i Hiertett, afdeelt udi
XII timer og XLVIII quartcer, efter Retferdigheds Soels
6 gudelig *Influentz* oprettet først og fordum paa Hebraisk
af Rabbi *Jehuda Hakadosk*, siden verteret paa Spansk, deraf
paa Irlandsk, dernest paa Engelsk, omsider paa Tydsk af
9 *Opitio* og *Ristio*, endelig stillet og stifted efter den *Gothiske*
Sphæram, *Zonam*, *Clima*, *Paralelum*, *Polum*, *Meridianum*,
(*non juxta Æquatorem, quia omnia sunt iniqua*), *Tropicum*
12 *Horarium*, *Zodiacum* et *Horizontem pro Regibus et Principi-*
bus Europæis. [Noget forbedret af *Schuppis Regenten Spiegel*]
Aff *Eusebio Theophylacti Anactiphilino Schuppio Nova Zem-*
15 *bla oriundo. Rectè Michæas Cap: 3. v. 1.2.3.4.*

Seyerwerket stilles:

- 1 Dryp [Himmel] Salfve-Flod ned i min Pen og Hierne!
Rind op Retferdig *Soell*, og *Jacobs* Liusse *Stierne!*
3 Ledske tunge, [Hierte], Siell med Viidsoms Kilde-Veld
[Still] *Seyerwerkets Gang*, at det kand hafve held!
Min *Jesus Wiser* er, Hands *Ord* min Siæle-Lygte,
6 For Verdens muln og mørck Jeg derfor' ey [tør] frygte;
Min *Jesus Centrum* er, *Guds* Hierte sendte *Pol*,
Mitt *Hierne Seyerverck* Jeg stiller ved den Soell,
9 Med *Aandens Segelsteen* bestryg min Digte-Tunge,
Kom, *Engle-Cantor*, kom, og lær mig vel at siunge!
Lad *Klogheds Perspectiv* saa for mitt øye staae,
12 Att Jeg om *Kronet Mend* retmessig tale maae!
Langt er det fra mig at bespotte *Majesteter*,
De *Jorde-Guder* med *Canoner* og *Mousquetter*
15 Mod døden uforfærd' handtheffver *Rigets Gaffn*,
De [skaffe] leid' og Fred i Stad, i Bye, i *Haffn*.

- Holdt, *Gud*, da om min Pen, holdt med mig haand i hancke,
 18 Sett Grendze-Pæll og maall, tilsted mig ey at vancke
 Hen offver *Retters* Snoor, paa *Konge-Seyerøercke*
 Fest Sielv Ditt Aasiun, og ditt eget øyemerck.
 21 Hielp, hielp, [Treeenig Gud], 3 Ting har Jeg i sinde,
 De *Himmel-Salved' Mend* om *trende* Ting at minde:
 Dett anstaar *Scepter-Mand* at styre saa sitt Land
 24 Som en ¹⁾*Guds-Kirke-Mand*, som ²⁾*Krigs*, [og]
³⁾*Raadstue-Mand*.
 Veld op i Siæll og Sind *Guds Paradise-Kilde!*
 O! at min *Jesus* saa for mig opblincke vilde,
 27 Att *Jorde-Guders* Sind derved opliusses maæ,
 Din *Aands Jld-Stytte* klar for mig lad der for gaæ!

Custos et Cantor Regum
Angelicus buccinat:

Hora prima!
Deus adsit Regibus sua Gratia.

Quadrans

- I Opskriffver, *Konger*, for paa Hiertets *Abnanacke*,
 30 Att I for *Kroner* har alleene *Gud* at tacke
 Hand setter *Konger* op paa *Krone-verdig Sted*,
 Og, naar Hand lyster, Hand Dem atter flytter ned.
 33 II *Guds-Frygt* Jo vere skall *Bryst-Elephante-Smycke*,
 Thi under *Christi Kaars* J niuder lyst og lycke,
 Ey ædler Skatt J hâr, end som *Guds* Kierlighed:
 36 Væ! Den *Regenter-Mand!* som aff *Guds* Frygt
 er kied!
 III *Guds Ord* er Eders Skatt, Hans Lov Jêr Rente-Kammer,
 Guds Kircke Paradiis, huor *Kongerne* annammer

- 39 Ald Velstand, Lycke, Frugt aff Liiffs og
kundskabs Træ,
Det er et Siæll-Castell, der [hør] i lye og læ.
IV I *Evangelio* er plantet *Kongens* Haffve,
42 Huor JESUS Fryd og Frugt for *Kongen* monn'
tillaffve:
O! *Venner!* æder i *Guds* *Proviant*-Huus,
Aff *Aandens* *Naade*-Viin der dricker Jær en Ruus!

Hora Secunda!
Deus adsit Regibus sua Gratia.

- Quadrans
45 I *Guds Kircker, Skoler, og Gymnasier* handtheffver,
Thi *Sathans* Mordermagt mod dennem stedsse
streffver,
De er' *Guds* *Abild* Gaard, *Hans* *Venge,*
Viindruemarck,
48 Thi pønsser *Sathans*-Hiord at pille aff dets Barck.
II [Blant] *Ældste to gang tolfv* nedlegger *Eders* *Kromer,*
Og stüiger ned i Støv aff *Blant*-prydet *Throner*
51 For *Jesu* *Naade*-*Stoel,* som [rætte] *Kirke*-*Mend,*
Og legger *Eders* haand hen under *Jesu* *Lend.*
III *Fuld* *Troskab* sverger ham, att J *Ham* troe vill' vere
54 Omkring *Hans* *Huus* og *Hoff,* huor priisses skall
Guds *Ære,*
Sterck *Skildtvagt* holder J, at *Hofve*-*Diefvels* *Vold*
Udi *Guds* *Kircke* ey skall feste food og stold,
57 IV J er' *Guds* *Kalds*-*Mend,* som forsiunc skall *Hans*
Kircke,
Med rette *Præster,* till *Guds* *Ære* at udvircke,
Guds egen [*Ordinantz*] dett *Kalds*-*Brev* stille skall,
60 Att *Sathan* med *Recess* skall ey gaa her i vall.

*Hora Tertia!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

Quadrans

- I Bort! *Simon Magus*, med din *Þung* og med din' *Penge!*
 Her vancker icke Kald till dine Lønnedrenge,
 63 *Guds Kircker* icke bør at gaa paa *Auction*
 Og *Simoniter* har ey *Kongen* till *Patron*;
- II Eit *Biskopdomme* maae ey selges for *Talenter*,
 66 De *Penge*, som mand sig for *Præste-Kald* indhenter,
Blod Penge kaldes, og en *uretfærdig Lønn*,
 En *Penge-Præst* er ey *Guds Mand*, mens
Sathans Søn.
- 69 III Vech! Vech! du *Pige*, som oplucker dør for *Peder!*
 Du hæfver *Systre fleer'*, Jeg veed vell, huad [du]
 heeder:
Jesu Matronatus Jeg till *Kirken* negter dig,
 72 En *Pige-Præst* kand ey *Gud* tiene rettelig.
- IV Huor est du kommen ind, og har ey *Præste-Klæder*,
Uloelig kaldet Præst? Dig *Sathan* undertræder;
 75 Thi du aff *Jesu* mund ditt *Kalds-Brev* icke fick,
 Dig *Sathan* kaldet har ved *Verdens Vahl*
 og *Skick!*

*Hora Quarta!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

Quadrans

- I Giv'r agt paa *Haand* og *Seyll*, *Guds Signed*
Majestæter,
 78 Att *Sathan* icke skall [indsnige] slig *Propheter*,
 Udi *Guds Brude-Sahl*, og *Jesu Sacristi*,
 Deføder ey *Iians Hiord*, staaer ey mod *Ulfiven* bi.

- 81 II Thi setter Hoffvet Vagt for *Kircke-Gods* og *Gafver*,
Som mangen Salig Siæll *Guds Huus* foræret haffver,
Besmitter ey Jer Haand med *Kircke-Rann*
og *Rofve*,
- 84 *Guds egen* [Gæstegaard] har sielv sit Gods behov.
III Dett sømmer *Konger* ey at bryde *Kircke-Blocker*,
Naar *Sathans Guarnison* till *Kircke-bytte* locker;
- 87 Rør ey *Guds Capital*, røffv ey Hans *Alter-Shatt*,
Præbende-Taufve hos *Gud ilde* er' omladt.
IV Du bandsatt *Hamans Pack!* *Stigt-Røfver*,
Kircke-Ranner,
- 90 *Guds soren Fiende*, du din vey till *Helved'* baner,
Aff ædders-døde-Gift og aff *Forbannelsser*
18r Ditr Hierte er [besprengt], din Siæll inddrucket er!

*Hora Quinta!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

Quadrans

- 93 I Huor mangt et *Provestie?* huor mangt et
Canickdømme?
Huor mangt *Capitel* maac till *Ryttergods* *henrømme?*
Du *Diefaels Procureur*, *Professor* i *Urett!*
- 96 Du *Skalkheds Doctor!* har sviigagtig vuldet dett!
II *Guds Klæder* plyndrer du, og *Kiortell* Hans affdrager,
Om den saa *kastes Lod*, som *Strids-mend* dett
behager,
- 99 Dett, som till *Alter-Bog* og *Bibel* fordum laae,
Till *Sadell*, *Degn*, *Pistol*, till *Rytter-Hest*
maac gaac.
- 102 III *Guds Ord*, dett *Englebrød*, aff *Svin* nu undertrædes,
Thi *Sathans Degge-Pack* der vemmes ved og kiedes,
De beeder *Hind* og *Hiort*, naar de skall bede *Gud*,
Guds ord, vor *Siælemad*, aff *Landet* feyes ud!

- 105 IV Har, J, med *Gud* da gjort ubillig Mage Skiffte?
 Gaar till *Guds* Skriffte-Stoell, Jer Synd maac i der
 skriffte,
 Huad som J røffvet har, det giffver *Gud* igien;
 108 Giv'r heller dobbelt værd; Saa har i *Gud* till Ven.

*Hora Sexta!**Deus adsit Regibus sua gratia.*

Quadrans

- I Fra *Preke-Stoell* og fra *Guds* *Alter* Jeg mig vender
 Till *Kongens* *Filsbeens* *Stoell*, huor *Rætt* og *Sandhed*
 Hænder
 111 Fast sammenknytte skall, *Rættferdighed* der boer
 Og kysser *Sandhed*, som i *Rættens* *Haffve* groer –
 II Still *Rættens* *Seyerverck!* Vri *Sandheds* *Himmel-*
 Viisser!
 114 Alt effter *Bibels* *Pool*, at mand ey [rct] forliisser,
Recess og *Ordinantz* er *vidimer't* *Copie*
 Aff *Guds* *Ords* *Rettesnoer* paa *Jesu* *Sandheds*
 Stie.
 117 III Riffv her dit øye ud, og hug aff dine Hænder,
 Att de til *Guld* og *Gods* i *Dommen* sig ey vender;
 Thi *Sticke-Penge* er en *Anstøds* *Snublesteen*,
 120 Som demper *Lov* og *Ræti*, og gjør i *Sandhed*
 meen.
 IV Du *Rættens* *Præsident*, beklæd dog *Sielv* [dit] *Sæde!*
 Dett er som *Diamant* i *Ringc*, *Guld*, og *Kiedc*,
 123 Som *Stierne-Gouverneur* paa *Himmelstragde* *Teltt*
 Saa er og *Kongen* blandt *Sitt* *Raad* en [*Rættens*] *Heldt*.

18v

*Hora Septima!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

Quadrans

- I En Hund Jo pleyer tit en andens ærind' æde,
 126 Dett tilgaar ilde, naar mand ey er Sielv tilstede,
 For Verden er bekicndt Huusfogdens [U-trohed],
Roboams Daarlighed gjør Folcket aff ham leed.
- 129 II Dett klareste *Compas* er *Kongens* eget øye,
 Sliigt *Engle-Perspectiv* i Retten seer saa nøye,
 Som *Urim, Thumim* er en *Konges Øye-Soell*,
 132 [Dend] bøyer *Retten* ey paa *Sandheds* Domme
 Stoell.
- III *Referendarier* er *Kongens Øyen-Fackell*,
 Ved deres *influentz* [sig] fryder *Riig* og *Stackell*,
 135 Da blomstrer *Lov* og *Rætt*, naar *Kongen* sidder
 hos,
 I *marmor Monument* udhugges skall *Hans Roes*.
- IV Tag Raad, *ø Konge-Søn*, udaff de *Vijsse Gamle*,
 138 Graa-blomster-Ziiret [Mænd] maa sielden fald' og
 famle,
 Huad veed en *Spille fugl*, som nepp' bag ør'
 er tør,
 Hans Raads kortvillighed ombugner som et Rør.

*Hora Octava!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

Quadrans

- 141 I En Frandske *Complement* kand *Riiget* icke gaffne,
 Sliig *Hoffvet-Puder* kand mand uden skade saffne,
 19r Det er kun som *Confect*, som [Flag] paa *Skudemast*,
 144 Som udaff *Veyr* og *Vind* bortdriffves kand med
 hast.

- II Ney! Mand, som er forsøgt, er altid god at gieste,
 De gamle Kloge Mend Jeg holder for de beste,
 147 Frøm for en *Courtisan* seer de tilt Landets 'Tariffv,
 De *Riigetz* Scener er, og som i beene marffv.
 III Lyd ey da *Jonadab*, giffv *Haman* ey ditt øre,
 150 Paa *Doÿl Præste-[bøddel]* en *Konge* ey maa høre,
 Pidsk ey med *Scorpion*, *Ædsoren Arfveedel*
 See till du haver den ved holden magt og heeff.
 153 IV En Hyrde bør dog ey sin Føde-Hiord at krenge,
 Men vederquege den med gresgangs grønne enge,
 Att Hiorden icke skall udøse tusind Suck,
 156 Og *Gud* skall Hyrden fra sine egen Hiord udluck.

*Hora Nona!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

Quadrans

- I [Huor] dempis Kierlighed udi Ædbunden Hierte,
 Naar [det blodsues af for] megen *Skutte-Smerte*.
 159 Er dett en *Freds Tractat*? er det *Guds Ordinantz*?
 For sligt Vor Hierte Jo maae liusse titt till bands!
 II Huor kand mand bede rett? naar mand aff Sorgen
 plages,
 162 Naar Gods og Guld fra os ved *Exequerer* tages?
 For *Kongen* og Hans *Ihuus Gud* da aff Landet faar
 Ètt luncket *Litanie*, et kraftløs *Fader Vor*.
 165 III Dog *Kongen Eyegod* sliq grumhed icke volder,
 Mens *Hofve-Diefvles* Treck og *ordre* det tilholder,
 De spinde hemmelig oppaa et mytterie,
 168 Att hidsse Landet till Forrædclig *partie*.
 IV Brug vell din *Scepter-Staffv*, *Du Himmel-skicked Hyrde*
 Formindske Landssens *Trang*, formilde *Riigets Byrde!*
 171 Tro heller *Samuel*, og *Sancte Hans Baptist*,
 End *Achitophels* Sind, og *Hamans Rencke-List!*

18r

*Hora Decima!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

- Quadrans
- 174 I [Reck] ned Ditt *Gylden Spiir* till suckende *Clienter*,
Som offerer *Supplicatz*, og Naade aff dig venter,
Læs, *Naadig Konge*, læs, læs Siclv huer
Bønne-Brev,
Som huer nødtvungen Siæll med bleck og penn
tilskrev.
- 177 II *Udi Guds Cancellie* aff [*Christi*] *Secreterer*
Mand faar saa mildt et Svar, Hand bliid sig *resolverer*
Huer *Hielpe-Konge-Brev* forsegles med Hans
Blod,
- 180 Foruden Sølfv og Slegt udøsses *Naadens Flod*.
III I Verdens *Cancellie*, [*Collegii*] *Assessores*
Mod fattig *Supplicanti* dc stundum er' *Osores*,
- 183 Er Haanden cy aff Sølfv, og munden cy aff Guld,
Som Kongen drømte, da er Verden os ey huld.
- 18v IV Huoraff opbygges da de *Gylden-spiired' Huuse*?
186 Medmegen *Phantaisie*, [huordan kand] de saa bruusse?
Kareier er *Chrystall*, og som et Spegell-Glass;
Huad? sligt lad'r *Kongen* till *per nefas et per fas*.

*Hora Undecima!**Deus adsit Regibus sua Gratia.*

- Quadrans
- 189 I De opbær *Skatt* og *Told*, mcns *Kongen Pungen* eyer,
Thi *Kongens* Deel er mindst, den ringest ogsaa veycr,
Huordan kand ellers de fremføre saadan pragt,
- 192 Som kam nys op aff muld? Giv, *Konge*, her
[paa] agt!

- II *Guds Sorte Ordens Folck, Liifv-Guarden, som Gud følger,*
 (Dett, som huer Pøbell veed, min penn her icke delger.)
 195 En Skieppe lader till, Jeg meen [een] *Huer Student*
Penserer till sliig Pragt med mangen fleer *Client.*
- III Vell burde *Geistlig Mand* at hielpe *Ordens Broder,*
 198 Ney! [Friend' er] Frende verst! det er saa Verdens
 Noder.
 Huo bonden plage vill, hand bruge bondemand,
 Huo Geistlig hade vill, hand bruge
 Geistlig Stand.
- IV Ett Bøffel-Barn, *Bean,* oplæfter de til Ære
 201 For Guld og Svogerskab, thi de i Slegt monn' vere,
 Men for sin Natte-Vagt, Studering, Reysse,
 Flüid
- 204 Mand nepp' ett *vicarie* kand faae i denne tid.

*Hora Duodecima!*19r *Deus adsit Regibus sua Gratia.*

Quadrans

- I Nu blæs Jeg en *Clarín* for *Konger* og for *Fyrster*
 Som udaff tapper mod *Victorie* efftertørster,
 207 Hærpauckerne Jeg slaær, Jeg [æsker] ud till Hest
Cavallerie fort fort, *Infanterie* dernest
- II Her du'r ey *Hare-jagt,* ey *Hane-Feeders* Orden,
 210 Ey *Dame-dricke-Skaall,* ey *Fyroercks* Selvgiort
 Torden,
 Kryb *Venus* nu i skiull, vech med ditt *Leffel-*
Verck,
 Feldtherren *Mars* Hand er *Krigs-Commissari*
 sterck.
 12*

- 213 III *O Konge! Løve-Heldt!* følg med i Kriig og Feyde,
 Att faae *Victorie* med gylden fred og Leyde,
 Bring Land og [Riig] igien med *Seyer[-]Sverd*,
 og *Skiold*,
- 216 Ditt *Kriigs Folck* rundelig opbærer derfor Sold.
- IV Troe ey paa *Hare-[Mænd]*, som gjøres eller fødes,
 Ved deres *Hare-mød* huor mangt et Land forødes?
- 19v 219 Paa unødvendig Brug, anvend ey *Riigens Guld*,
 Mens till en *Seyer-Kriig* saack *Rente-Kammer*
 fuld.

*Conclusio.**Seyerverket settes till Huile.*

- Nu slog min Klocke XII og minder mig till Huile,
 222 Legg dig, Min Digtepenn, du maatt ey lenger stille,
 Forvar mitt Skriffver-Tøy, sett bort min
Riime-Benck,
 Tack have, Du min *Gud*, for Aændens villig
 Skienck!
- 225 Jeg glemmer ey *Abrek* for *Eder*, *Jordens Guder*,
 Jeg bøyer mine Knæ' med *Åre*, som *Gud* biuder,
 Fortørnes ey herpaa mitt ydmyg [time]-Skrift,
- 228 Som Jeg befattet har [om] Verdens daad og drift.
 Huad Jeg her skialdret har, kand Jeg for *Gud* forsvare,
 Og for *Hans Domstoell* staac derved foruden fare,
- 231 *Guds Majesteter* Jeg bespotted haver ey,
 Thi dett er *Dieffvlens Verck*, og *Sathans* alfar vey.
 Jeg nogen *Salved Mand* her ickc har paaskieldet,
- 234 Men min *Poete-Aand* ydmygelig har feldet
 Sin ringe meening om de *blode Klæders Flock*,
 Som fast i huer et Hoff er overflødig nock.

- 237 Jeg mangen *Skialder* seer med *Hycklepenn Florere*,
Med *Verse-Kram* og *Knas* de høytt tør *adspirere*,
Mens huor till tiener slig *Tellerken Slickerie?*
- 240 Det er kun *Spindelvefvy* og *ophlæst phantaisie!*
Thi *Rætt* og *Sandhed* de nedtroder under *fødder*,
Med *Laster* tier de, som dem for *øyne møder*
- 243 Og smigrer *hyckleviis*, som *Achabs Præste-[Sect]*,
Slig [*Snylte*]-*Rümer* er' affsamme *Ædt* og *Slegt*.
En *Hoffmand* kand med *nød* en fange bag ud slippe,
- 246 De Jo med *Wirach-Vers* at ryge *strax moun'* strippe,
De yder *Skatte-vers*, og *Rüm-Consumption*,
Og venter *Floyl's Bonnet* till en *Discretion*.
- 249 Men Jeg gjør mine *Suck*, og skiencker *Bønners* skaale,
Saa lenge som mit *Sind* og svage *Siæll* kand tale,
Hjælp *Gud* huer *Konge* bliid, bevar huer *Potentat*,
- 252 Som dine *Sønner*, og som *Himlens* dyre *Skatt*.
Stædt *Cherubim*, stædt *Vagt* med *Sverdets* blincke-*Lue*,
Følg *Kongen* stedsse med, lad ey *ulycken* true,
- 255 Du, *Himmel Hofved-Vagt*, gack rundt om *Kongens Slot*,
Gud måtte *Kongens* *Siæll* med *Himlens* ævig gott!
Guds Fyrste, *JESU*, skiull *Vor Konge* med din *Fahne*,
- 258 Sett *Kongens* *Veye-Skaall* oppaa Ditt *Ordtes Bahne*,
Lad *Kongens* *Seyerverck* till 100 Aar opnaae,
Og lad *Ham* endelig en *Æres Krone* faae.